

Az előfizetés ára
 1883. januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . . . 4 frt.
 „ „ „ negyed évre . 2 frt.

PÉCS

A hirdetések ára:
 Négy hasábos petitsor
 1-szer 6 kr.
 2-szer 5 kr.
 3-szor 4 kr.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilttérben egy sor 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál**, **Bóhm M.** könyvkötőnél Király-utca.

Pécs, 1883 január 5-én.

Mindenki tudja, látja az civilizációknak ezernyi áldásait, de azt is érzi mindenki, hogy épen most, a civilizáció legnagyobb felderülésével, társadalmunkon rágódik számos baj, mely, ha korunk szülöttének épen nem is nevezhető, de olyan veszedelmes módon, mint ma, évezredek óta nem pusztított.

Vallási és állami tekintélyeknek ádáz megtámadása, tömeges nyomor, életuntság, erköletelenség, a szédelgésnek százfélé faja, szertelen élvhajzászat, nevezetesebb tünetei azon kórnak, melyben társadalmunk szenved, s ha e kör megkezdett arányaiban akadálytalanul terjedhet tovább, polgárisodásunk, mint féreg örlött fa, legszebb virágjában fog tönkre menni.

E társadalmi kórság bent van városunk falai között is, és itt az ideje, hogy védelemhez nyulva, rámutassunk annak egyik főfészkére, a Hattyu-terembeli vasárnapj bállokra.

Mik ezen álarozos bállok, mindenki tudja. Hétköznapi munkával elfoglaltak idejíttek vasárnap mulatni de ez a magában véve nyilvánosság elé nem is tartozó, egyszerű dolog, idő folytán kivetkőzött egyszerű természetéből, és dajkálva az érdek, könnyelműség, feslettségre való hajlam és hanyag felügyelet által, oly veszedelmes jelleget

öltött magára, hogy azzal most már komolyan szükséges foglalkoznunk. Nem egyszerű farsangi mulatozás ez már, hanem az erköletelenségnek arczátlanul kihívó fellépése városunk legelőkelőbb nyilvános helyén, nem munkás vigadalom, hanem a bűn orgiája, hol elvetemedett nők, s az őket utánzó nőcselédék játszák a főszerepet.

És hol találkozik férfi, elég alávaló, hogy ilyen társaságban magát jól érezhesse? kérldhetné a naivabb olvasó.

Azon férfiak nem alávalók, sőt jól vannak öltözve, arany gyűrűt és lánczot viselnek, s nem csak azt követelik, hogy jó társaságban számba vétessenek, hanem önérzetesen várják meg tőled, hogy az utcán megelőzd őket a köszöntésben.

Multtal csak a korhelykedésben bíró aggregények, kiknek szíve a nemesebb család érzés előtt meg nem nyílt; férjek, kik mint meg nem felelő portékán adtak túl a házasságon, melynek bethikai magaslatára alatt járó gondolkozásuk felemelkedni képtelen volt: — családapák, kik jövedelmüket, mely házasságuk óta nem övök többé, hanem övéiké is, elvonják azoktól, akiket illet, hogy aztán, mint ön családjuk meglopói „élvezzenek“; — ezek képezik a nemes társaságot, melyet korán fonyadt ifjak s tapasztalatlan gyerkőcök egészítenek ki. Ezek játszák azt az undorító látványt,

melyet a városi közbeszéd „Viehmarkt“-nak, nevez, de nem találóan, mert a hasonlatot nem a barmoknál, hanem csak az ebeknél lehetne feltalálni.

Igen ezen „urak“, kik megkövetelik, hogy a társadalom hangadói közé számíttassanak, de kiknek csak kabátjuk finom, ezek terjesztik nálunk a „civilizációt“. Utazgatás közben látva, vagy itthon másoktól hallva, vagy olvasva műveltebb népek szokásáról, nem maradt lelkükben egyéb az idegen szokások ferdeségeinél, hasonlóan a zuluhoz, ki az összes európai kulturából csak a pálinkát, az „éő vizet“ vette át.

Ezen „intelligenciát“ terhel az erkölcsi felelősség, (ha ugyan ilyesmit még érznek magukban) hogy oda plántálták az immoralitást városunk kellő közepébe.

És most e helyen tanulja meg, a ki még nem tudja, hogy létezik egy kereset forrás, mely nem oly nehéz, s mégis jövedelmezőbb, mint a becsületes munka, hogy erény, szemérem, mind csak hiábavalóság, balga ámitás, hiszen a bűn szép, nevet, vigad, bohó unalmaskodás volna hát sokat tétovázni, s elő áll a prostitutio.

Itt látja a cseléd, hogy szolgálataó ura kegyelért eped, urmőjét csalja, mért ne csalná ő is, mért ne tenne szert tiltott utakon is a pénzre, mely minden vágyát telje-

A „Pécs” tárczája.

Életképek Arábiából.

Dr. Loewy Lipóttól,
 (Folytatás.)

A soknejűség fényűzése még csak a gazdagabbaknál dívik, a törzsek hatalma a vérrokonságban, a családi viszonyok minél nagyobb elterjedtségében rejlik. Mert veszály idején a rokon, vagy barátsági viszonyban álló törzsek oltalmára sietni, szent kötelességének tartja minden beduin törzs-főnök, ki alattvalói fölött teljhatalommal rendelkezhetik. Így az utolsó években, az arab területen gyakran felmerült háborus viszályok alkalmával, a rokonfajtársakat egytől-egyig fegyvert ragadni látjuk az idegen benyomulók ellen, s ha minden erőfeszítés daczára célt nem értek, ezt vitézségüknek, férfiúi merész bátorságuknak föl nem róhatjuk, hanem csak a gyenge, elődeiktől átszámrazott primitív fegyverzetnek, mely a modern hadi fegyverek ellenében valódi gyermekjátéknak tűnik fel, azonkívül az uralkodó hivatalnokok nyomorultságának és megvesztegethetőségének s főleg az idegen nemzetek consulai fufangosságának, az idegen arany cselzővényének, mely hatalmas befolyások az egyes egymással versenyző törzsek közt mindig képesek viszályt előidézn.

A segélyért káltó szorongatott szomszédnak a segítséget megtagadni a legnagyobb szégyen, letörülhetlen szemnyitolt volna az egész törzs becsületén. Pedig a becsület a pusztá e fiainál mindenkor a legnagyobb tiszteletben s a férfiúi erények legnemesibékének tartatott, mint azt a sok arab közmondás illusztrálja, például a következő: „Mit ér a pénz, ha a becsület elveszett; az elveszett pénzt visszaszerezheted, de a becsületet soha.“ A beduin törzsnek erényeire, becsületére hivatkozva, vagy azt dicsőítve, jó indulatára hamar megnyerhetjük; s ha az oltalomra szorultak a természet és fiainak becsületét hívják fel, oltalmukba ajánlják magukat a megszólítással, „ana fy uardak“, „oltalmadra bízom magamat“ a hatás fökéletes.

Igen érdekes a beduinokat otthonukban, a sivatagban felöltött sátraikban felkeresni.

Az előkészületek a hosszú útra megtették, az élelmiszerek s a vízzel telt tömlők elhelyezvék, a padischa nagy fermánja zsebünkben, s pisztolyokkal s handzsárral övünkben, fölszállunk tevéinkre s egy „bis-millah“ „Isten nevében“ mély fohással kalauzunk nyomait követjük. A sivatag szélen még egyszer megtöltjük friss vízzel tömlőinket, még egy jóízűt, hosszú időre az utolsó, hörpentünk — s ki a homoktengerbe!

A meleg időszakban az iszonyu hősé-

miatt csak éjjel lehet utazni, s így csak nap lenyugta előtt kelnek utra. A nap még most is forró hévvel öltögeti reánk tűznyelv — mint az arab mondja — s csak a vastag turbán fejünkön őv meg a napszúrás ellen. Az emberek és egyéb élő lények utolsó telepei mint árnyékok tűnnek el, mindenütt csak a homok szürke hullámaiba ütközik a szem, csak itt-ott találkozva egy elszáradt, szomoruan kirívó tamarisk, vagy kaporna-bokorral. De a sivatag e fenséges egyszerűsége, búskomor ünnepélyessége ábránddal tölti el a képzelődés fogékony világot s a sötétlék égboltozaton feljövő csillagok igéző fénye kölesönöz a pusztai csendé letnek bővös varázst.

Szótlanul haladunk a mélyen kivájt keskeny homokösvényen, melyen évezredek előtt tán elődeink is haladtak; a siri csendet csak a sakalok jajveszékő csiholása és az oroszlánok messze távolból hallatszót retentő ordítása zavarja meg. Kevés beszédű beduin kísérőink halk danával siettetik dromedárjaink lépéseit, közben-közben ájtatosan föl-föltekintenek csillagisteneikhez, melyek tündöklő világgossággal jelzik az utat. Útjelzők még, a sivatag szenvedéseit békesen túrt martyroknak, a tevéknek csontváza, melyek itt munkájuk közepette kimulnak, s dögkeseiyük és sakalok izletes eledeleül szolgálnak. Gyenge harmatozás fűditi fel a nap izzó hőségetől majdnem kiaszott lényeket, s mi is kéjjel szívjuk a sivatag

sedésre juttatja, s elő áll a cselédkérdés.

Itt szédítenek el az olcsó szépségek könyvelmü ifjakat, kik ha szépszerével nem képesek, kicsalják, kicsikarják környezetüktől az élvezet árát, melyen testi, lelki nyomorúságot vásárolnak, elő áll a családi kérdés.

Itt pazarolnak el sokan haszontalanul nagyobb összegeket, s akinek csekély a jövedelme, itt veri el egy éjjel, mit hat nap keresett, a takarékoság szűnik, az esztelen költekezés második természetű válik, s elő áll a munkaképtelenség és pauperizmus kérdése.

Itt tanulja az ifju azon szenvedélyeket, melyek letarolják a szív nemesebb virágait, s a házasságot üressé, annak megkötését nem kívánatosá, sőt képtelenséggé teszik, s elő áll a születések és házasságok gyűrűlésével, a népesedés csökkenésével; a törvénytelen születések, magzat elhajtások, „angyalcsinálások“ elszaporodása.

Itt van tanyája azon betegségeknek, mely ma már annyira elterjedett, hogy az ép ifju a ritkaságok közé tartozik, a megtámadott pedig testileg, szellemileg elsatnyul nemcsak maga, de átszállítja a kórt a jövő ivadéokra is, amint írva van, hogy az apák bűnei büntetettnek hetediziglen, s elő áll a közegészségi kérdés.

Itt a Pandora szelenczéje, melyből a rosznak egész raja özőnik.

E bajokkal küzdenünk keil elkeseredetten, életre-halálra, mert, ha mi le nem győzzük azokat, azok győznek le minket s a mi ezután következik az a romlás, pusztulás és elveszés. Elveszés, nem hősi halállal, nem becsülettel, hanem elveszés nyomorultán, gyalázatosan. Ez pedig kérelhetetlen bizonyossággal be következik, mert a történelem lehetetlenségnek mondja, hogy még oly nagy és hatalmas nép is képes lett volna túl élni erkölcesinek veszedelmét.

Nemcsak az, a kiben jaz erkölcs iránti fogékonyág még él, hanem az is, ki saját

érdekeinél egyebet nem ismer, keljen fel egyaránt, s tegye kötelességét. A baj társadalmi baj és egyik veszedelmes tulajdonsága épen abban áll, hogy az állam, mint ilyen elmehet bár tilalmaival és kényszer eszközzeivel a jog legvégsőbb határáig, de erényt s erkölcsiéget senkire rá nem erőltethet. Lépien fel tehát maga a társadalom. Kiki a maga körében igyekezzék oda hatni, hogy e veszedelmes állapotnak vége szakadjon, s ha rábeszélés, jóakaratu figyelmeztetés sikertelen maradna, a közmegevetés térítse észre azt, ki feleslett erkölcsiségével maga és embertársai ellen ilyen örült módon küzd. Nem oly nagy titok a bün e boldogtalan lovagjainak névsora, vessük meg őket alávalóságukhoz mérten, mert az emberi méltóság ezen meggyalázói, maguk és másoknak gonosz megrontói, a becsületes emberek tiszteletére nem érdemesek.

De ez nem elég. Tegye meg a rendőrség is a maga kötelességét. Nem magán mulatozás ez, hova a hatóságának beavatkozni tilos volna, hanem valóságos büntanya, melyet szétdulni a moralpoliczáinak szigoru kötelessége. Ha büntetés éri az uszorást, ha a hazardjátékok barlangjai, ha állatok kínzása, ha erkölestelen szindarabok előadása rendőrileg betilthatók és büntethetők, annál inkább büntethetők az erkölesi kicsapongások, mert közveszélyességük hasonlithatlanul nagyobb.

A büntető törvénykönyv 249. §-ban tiltott büntények tömegesen követtetnek el, kötelessége tehát a rendőrségnek e bálakat, melyek nem csak alkalmat adnak a törvény-sértésre, hanem egyenesen ezen czéltól tartatnak, betiltani.

Más városok sem mentek a prostitucziótól, de másutt legalább messze ki eső helyeken, zugokban huzódik az meg. Arra azonban, hogy a bün a város „előkelői“ által a város legelső nyilvános helyén, a legnyitabb cynizmussal ünnepeztessék, nem találunk példát kivülrünk az egész keresztény világon.

Egy szó utainkról.

A közlekedési miniszter a közel multban egy körrendeletet bocsátott ki, melyben a kir. államépítészeti hivatalokat utasította, miszerint az utügyekre vonatkozó mindennemü határozatok, melyeket a törvényhatóságok a közgyűlésben és a közlegazgatási bizottságokban hoznak, a közlekedési miniszteriumnak jelentésk fel és egyuttal azok felől véleményt is adjanak. A miniszter ekként óhajta, az 1847/48. 30-ik t. cz. 5-ik §-ában reabizott felügyeletet, szabatosabban mint eddig, gyakorolni.

Mi annak idején e rendeletet olvasó közönségünkkel egész terjedelmében közöltük és azon véleményben vagyunk felöle, hogy, ha nem is fog közlekedési utaink miszeriáján gyökeresen segíteni, mégis az eddigi eljárással szemben nyújtandja azon csekély előnyt, hogy a kormány tudni fogja azt, mi történik e téren künn a megyékben és városokban és, hogy valahára a magasabb forum meghallgatja a műszaki közeg nézetét és véleményét is, melylyel a törvényhatóságok édes keveset törődtek, sőt rá se hallgattak, hanem nagybölcsen tettek és cselekedtek, (ha ugyan tettek és cselekedtek) a hogy nekik tetszett. Ily állapotok között létesültek künn a megyékben ama híres úthálózatok és utak, melyek „családi utak“ elnevezése alatt ismeretesek. Egészen ideillik ama német közmondás: „Wie die alten sungen, so zwitschern die Jungen.“

Ha alkotmányos aeránk kezdetétől végig nézzük azon fejlődést, térfoglalást és győzelmet, melyet a szakértelem a szakavatlansággal szemben országos dolgokban kivivott magának, örvendenünk keil. Ambár a tudatlanság és durvaság még most is mutat fel hozzá mérő eredményeket, minek illusztrálására a közlek. miniszterium ellen csak a közel multban az országgyűlésben történt scandalumokat hozzuk fel. A parlament zöme, többsége azonban meghajlik a szakértelem hatalmasan fejlődő szelleme előtt. Ha visszatekintünk, mi volt egy pár deccennium előtt a magyar szakértelemiség, vagyis inkább milyen állást foglalt el az az államban, a társadalomban és minőt foglal el mai napság, meg keil vallani, hogy e téren is haladtunk.

De nem így áll a dolog a törvényhatóság gyűléstermekben. A municipalista szük látköréből nem bírt még felemelkedni azon magas polczra, melyről áttekinthetné a köz

üde, tiszta levegőjét. Már a hajnal közelg, de a távol dombon is tüzláng lobog, mely szives vendégseretetre int, s oda nyugalomra be is térünk. Már az ebek ugatása barátságosan üdvözöl, lábaikkal a karókhöz bilincseltek lovak is nyeritenek a közelgők: egy beduin törzs fekete sátraihoz értünk. A keletnek ös időkötöl fogva ismert páratlan vendégseretete itt őriztetett meg hamisítatlanul az utókor számára. A nomád csapat főnöke, a mint a vándorokat, főleg az idegent megpillantja, gyorsan fölemelkedik ülőhelyéről, elébe megy, és szívélyes „Isten hozott“ -al „Werhaba“ üdvözli, saját kecske-, vagy birkabőrrel jelzett ülőhelyével — mi a legnagyobb megtiszteltetés — megkínálja, és csak a hely elfoglalása után kezdődnek a tulajdonképeni köszöntések, t. i. meghajtván magát, a jobb kézzel a szív tájékát az ajkát és homlokot egymásután érintve, üdvözöl, mit az érkezett egyenkint viszonzni tartozik. Ezalatt a többi sátrak lakói kíváncsian toladnak a főnök sátra köré és a legkülönfélebb véleményeket suttogják egymásnak az idegen felől, de senki sem merészkedik kérdést intézni mindaddig, míg a vendég önkényt nem mondja el kiletét, de ha ez megtörtént, ekkor föl vannak oldva a nyelvek és a kérdések ostroma elől nincs menekülés. Eközben megjelenik egy kis meztelen gambrinus, egy csészében „ajrámot“, íros tejet hozván, a melyen azonban nagyon rajta van a birkabőr tömlő ize, a melyben

őriztetik; az edény rangsorozat szerint, de mindenekelőtt a vendégnek kezdve, mely kézről-kézre; ez képezi az egyetlen enyhítő italt, az árnyékban is 50° Celsiust meghaladó hőmérsék mellett. Most az egyszerű, fukar ebédre kerül a sor, mely datolyméz, savó és árpakenyérből áll, de nagyon ünnepléses alkalmakkor, vagy „pilaw“-val, vagy „hulgur“-ral kedveskednek, mindkettő nemzeti étel, mely nem igen csiklandozza az elkényeztetett európai inyét (az első juhászban fött rizskásából áll, a másikkban a rizst az olcsóbb csirás buza helyettesíti). Az ebéd egy a földre terített szőnyegen tálatatlik, és miután ama paradicsomi vidéken a villa és ké ismeretlen fényüzési czikk, egész gráciával a kezek segélyéhez folyamodnak; a jobb kéz három nagyobb ujjával megragadnak egy darab lepényforma kenyeret pilaffal, vagy hulgurral és előbb a savóba, azután a datolymézbe mártva, a tenyéren gölödényincé formálják és ezt különös ügyességgel, olykor félméternyi távolságból dobják szájukba. A nők kegye annál biztosabb, minél ügyesebben megy végbe ezen labdázás. Nagyon gyakran a vendég azon megtiszteltetésben is részesül, hogy majd az egyik, majd a másik arabs piszkos kezeivel egy ily gombócot készít, és ezzel megkínálja; az ezen sátrakban ép ugy, mint a nagyvárosi boulevardok palotáiban uralkodó szigoru etiquette pedig megkívánja, hogy ezen undok falatot kö-

szönő mosolylyal gyűrjük le. Az ebéd befejeztével a díjsevére, a kávéskannára kerül a sor, melylyel kérkednek a beünnfőnökök: minél nagyobb a hatalmuk és alattvalóik száma, annál nagyobb a kávé díjseve. Ezután az ugynevezett „szebil“, egy kis szárnélküli agyagpipa kerül sorra, melyből azonban csak a legelőkelőbbeknek van megengedve a dohányzás pazar élvezete. És ha a vendég azon helyzetben van, hogy házigazdáját jó illatu kávéval, vagy finom dohánynyal megkínálhatja, ezáltal veretlenül lekötelezi magának a gourmand arabot. Midőn én a hetvenes években Irák-Arábia sivatagján keresztül, Bagdadból Aleppóba utaztam, 28 nap tartó út közben egy nomád arab törzs táborához juték, hogy ott szállást találjak; minden fentebb elősorolt ceremónián keresztül mentem és midőn a szebilre került a sor, én a sheiknek (ez t. i. ezime a főnöknek) a legfinomabb bagdadi dohánynyal szolgáltam; a legkegyteljesebb mosoly vonult végig ajkain, és ekkor árulá csak el a titkot, mely reám könnyen veszeléssé válandott. Elmondá ugyanis, hogy titkos kémei által értésére esett, miként a napokban egy török törzstiszt, kíséretével együtt, táborához közel fog a sivatagon keresztül utazni; ő tehát körülbelül 100 beduinall utnak indult, bennünket felkeresni és minden felesleges tehertől megszabadítani; de — így beszélé tovább — mi nagy sajnálatára eltévedni látszottunk, és így történt,

érdek valódi szükségét, nem tűri maga mellett a szakértelem erős karját, mely vezérelhetné és megmutathatná, mily irányban és mely térre kell közlekedési érdekeinek súlypontját vetnie. Mintha ítörtznék attól, hogy a szakértelemnek is legyen joga, véleménye, felszólalni akkor, ha látja, hogy fecse-reltetik el, hogy forgácsoltatik szét az országos közmunka óriási ereje, ha látja az adminisztráció ügyetlen és minden szakértelem nélkül tett hibás és hiányos intézkedéseit, ha látja, a mint az még sok helyütt divik, hogy a jegyzők és szolgabírák intézkednek ott, hol csak szakértelemmel bíró észnek szabadna tennie. Hány, de hány épületes, szép dolgot tudnánk elmesélni, de szükségtelemnek véljük, a kinek van szeme, látja. E bajokon óhajt a közlekedési miniszter a kérdéses rendelettel segíteni. Mily eredményre lesz ez intézkedésnek, előre nem tudhatjuk, azonban reméljük a legjobbat. És hogy az eredmény csakugyan a legjobb legyen, először is szükséges a szakközögek élénk és éber figyelme, de azon kívül részrehajlatlanság, igaz és helyes érvelés és indokolás, továbbá a törvényhatóságokban oly független elemek összműködése, melyek a szakvéleményt bátran pártfogásuk és védelmük alá merik venni, akkor is, midőn a magánérdekek akár fraízisokkal telt menydörgő, akár édes, bájos esalogató hangjai megszólamlanak és végre szükséges maga a közlekedési miniszter erélyes és szakzerű alapon nyugvó intézkedése, mely, ha kell, semmiféle municipális melléktéteketet nem ismerjen el, hanem csak az egy igaz ügyet: a közérdeket.

Politika.

Franciaországnak gyásza van. A köztársaság egy rendíthetlen oszlopa, Franciaország legjelentékenyebb államférfia sirba szállt.

Gambetta meghalt. Halála Franciaországra pótoltatlan csapást mért és Európát Franciaország jövő hivatása tekintetében zavarba sodorta.

Egész Franciaország érzi, hogy Gambetta halálával egy óriási politikai erő semmisült meg, melynek hiánya végzettség lehet az országra. Egész Európa tudja, érzi, hogy Gambetta halála oly ellenséges tényezők gyűlöletes küzdelmének nyitott szabad tért, melyben a jelenlegi államszer-

vezet természetzerű conservatismus, a trónkövetelő önző érdekei és a Németország elleni revanche-politikusok gyűlölete fogják fegyvereiket összemérni.

Gambetta halála tehát Európa békéjére is válságos lehet. Mert akár a radicalisok, kik Gambetta rettentő szelleme előtt meghunyászkodtak, akár a monarchisták, kik gyűlöletükben mégis kénytelenek voltak neki engedelmeskedni, kerekednek felül, Franciaország belbékéje és ezzel együtt Európa nemzetközi constellatioja rendkívüli megrázkódtatásnak néz eléje.

Gambetta féken tudta tartani a széthúzó erőket és tudott positiv irányt kijelölni a köztársaság gyakorlati politikája számára. Halálával elszakadt a fék, az irányadó eszme elveszett, a bizonytalanság, erélytelenség állapota következik, melyben, a történelem tanúsága szerint nem az építő, hanem a romboló erők jutnak uralomra.

A cél, az eszme, melyet lángoló lelkek egész hevével megragadtak és megvalósítani törekedtek, az volt, hogy hazájában a demokratikus köztársaságot megszilárdítsa.

Ez eszmének szolgált már az 1869-ki választások alkalmával, mikor a császári jelölttel szemben keresztülvitte Párisban Ollivier győzelmét, az lelkesítette azon ragyogó szónoklatokra, melyeket a hatvanas évek végén a császárság által üldözöttek védelmére tartott; ennek hőddt, midőn 1870. szeptember 4-én III. Napoleon és családja trónvesztésének proklamáltatásáért küzdött és midőn Páris ostroma alkalmával innét léghajón Toursba sietett, hol mint hadügyminiszter úgyszólván a földről teremtett hadseregeket, melyek Franciaországnak, ha nem is területe épségét, de legalább becsületét megmentették.

Törhetlen erélyvel lépett fel különösen az 1877. május 16-ki államesiny által fenyegetett köztársaság érdekében, mikor országszerte folytatott igaztásai folytán az ismeretes 363 köztársasági képviselő megválasztását keresztül vitte. Fourtoun köztársaságellenes kormányát megbuktatta, és két évvel később a monarchiens érzelmű MacMahon köztársasági elnököt lemondásra kényszerítvén, helyébe a határozott köztársasági érzelmű Grévyt megválasztatta.

A köztársaság megszilárdítása érdekében vállalt és alakított 1881 végén kormányt, a köztársaság jövője tekintetéből arról csakhamar le is lépett; a köztársaság

volt nemes törekvésű életének utolsó gondolata, melyet utolsó szavaival következőleg fejezett ki: „még sok tenni valóm lett volna.”

Nagy eszmék vezetik a világ sorsát, mozdítják elő az emberiség fejlődését. Gambetta nagy eszmék felett rendelkezett, nagy férfiú volt, azért halálát, hazájával együtt az egész világ gyászolja.

H i r e k .

A közoktatásügyi miniszter elrendelte, miszerint a nyilvános középiskolák tanárai, magánleccskéket fizetésért csak a felsőbb tanhatóság engedélyével adhatnak; de általában tiltva van saját osztálybeli tanulókkal magánleccskét (correspondence) fizetésért tartani. Ha a tanuló netán betegség miatt, vagy más okból az iskolát huzamos ideig nem látogatta, akkor a miniszter kivételképen megengedi, hogy egy ilyen tanuló, a mulasztások pótlása céljából, az osztálytanárhoz correspondentiára járjon. Csakhogy e rendeletet nem nálunk, hanem Németországban adták ki.

Törvénykezési nyelv. A pécsi kir. törvényszék 1882. évi január hó 1-től, az é lapokban is közölt határozata szerint, csakis magyar nyelven szerkesztett iratokat intéz el, s a memyiben azok más nyelven volnának szerkesztve, megköveteli, hogy az eredeti mellé, annak hiteles fordítása is csatolassék. A közönség tájékozása céljából közöljük az igazságügyminiszteriumnak a fordítási díjakra vonatkozó részét. „Írásbeli hitelesített fordítások inveniint 2 ft 50 krral díjazandók; egy lapnál rövidebb fordítás egy negyedívnek számítandó.” — E szerint váltók s más rövid okiratok fordításáért, ha nem nagyobbak egy negyed ívnél, 63 kr. jár. A törvényszéki hites fordítók: a szerb-horvát nyelvre nézve Keserics Károly ügyvéd, a német nyelvre nézve Grünhuth Ignác ügyvéd (lakik Mária ucta 6. sz. a.).

Iskola berendezés. A belvárosi iskola felszerelése céljából kiküldött választmány már megtette javaslatát az iskolaszékeknek. A kiküldött választmány kétféle padot, u. m.: Likroth és Kunze-félet hozott ja. vaslatba, melyeket az iskolaszék megbírál

hogy az ő tanyájára jutottunk; most azonban, miután az ő kedves vendégei vagyunk, együtt már kenyeret és sőt is etünk, oltalma alatt vagyunk s hajunk szála se fog meggömbülni; sőt mikor távoztam, egy kalauzt is bocsátott rendelkezésemre, hogy ne legyünk a vele ellenségeskedésben álló, közel szomszédságban tanvázó törzs martalékává. En természetesen megköszöntem jó indulatát, holmiápróságokkal megajándékoztam, melyeket ily célra, valahányszor a pusztában utaztam, mindig magammal szoktam vinni, és a legbensőbb barátsággal vettem bucsut Abdul-Hassantól, az Auezh-törzs egyik scheikhétől.

Ha a beduinok természeti szenvedélyből kissé utonállók s a rablás érdemes mesteriségének hódolnak is, mindamellett igen nagylelkűen viselik magukat az utazók irányában, csak felesleges vagyontól és málhá-iktól fosztják meg, de nem bántják, amit nem nélkülözhetnek, tehát két-két személynek egy tevé, kevés kenyeret, datolyát és a legszükségesebb vizkészletet megadják. Ilyenkor néha vízfangjokkal igen komikus jeleneteket idéznek elő. Így egyszer Damascsban tartózkodásom alatt, egy angol lady, ki minden áron a pusztán keresztül akart Bagdadba menni, lord férjét reá birta erre, az akkori körülmények közt veszélyes utazásra. Nehány napi utazás után a beduinok megtámadták, teljesen kifosztot-

ták, ruhaneműik a beduinoknak megtetszetek, s a büszke lady lordjával együtt, az egyszerű beduin toleíttekben, egyetlen kék ingben tértek vissza Damascsba.

Ha a beduinokat fegyveres kézzel megtámadják, kényszerüségből ők is tűzök puskáikhoz nyulnak, de miután ezek gyakran csütörtököt mondanak, sokkal félelmetesebbek két öl hosszúságu, hajlékony lándzsáik, melyeket csodálatosan imomított lovakon bámulatos és alig hihető ügyességgel kezelnek. A ki nem látta, hogy csak kötőfékkel zabolázott ménjük hátáról, mintegy repülve veszik fel a földről elhajított lándzsáikat, annak arabs mesterlovagláról fogalma sem lehet.

Rendes, hátultöltő puskákkal fegyverzett sorkatonaság előtt azonban nem állhatnak meg; a haditudományban és a hadseregek készítmódjában nem igen haladnak; ezt gyakran tapasztaltam, néhány év előtt a nomád lázadás alatt, melynek vezére egy hetven éves aggastyán, Abdul-Kerim scheikh volt, — ki egy izben a kis Feysch-Ohabur erődöt, (Wossultól, a régi Ninivéhtől nem messze), melyet csak 100 katona védett, 2 heti ostromlás után, néhány ezer arabjával se vehetvén be, otthagya. E miatt csakis a guerilla harcsmódhoz folyamodnak; a mit sem sejtő ellenséget leshelyekről, orozva támadják meg és megejtett zászmány után gyorsan menekülnek a sivatag

mélységébe, hova a katonaság őket űzőbe nem veheti. Azonban egy katonai expedíció alkalmával ugyanelek a nevezett lázadási harcban szemtanuja valék egy hadi taktikának, melyhez a sorkatonaságtól bekerített beduinok folyamodnak, akkor, midőn az ellenséggel mulhatlanul szembe kell szállniok Réműletes csatazajt hallatnak, ezer és ezer tevét lándzsaszűrővel és égő fályákkal megszilajítva, az ellenség sorainak mezesztenek, a feldühödöt állatok mindent letipornak, ami utjokba akad és az okozott pusztítás és zavar alatt az arabok áttörök a katonai phalanxot és nem ritkán támadás kezdenek azok, kik előbb védelmi álláspontot foglaltak el. Ha pedig a túlnyomó számú ellenséggel megmérközni nem mernek, nem nyomja nagyobb büen a lelköket, vagy végre nem állanak igen ellenséges lábón a kormánynyal: meghódolnak, és hódolatuk jeléül kenyeret és sőt visznek a hadesapat parancsnokához, azonkívül nemesfajú lovakat, szép tevéket, juhokat s több efélétt, szabad elvonulásért esedezvrén ez ajándékokért.

(Végt következik.)

ván, a Kunze-féle fogadta el azon változtatással, hogy a pad irólajpa ne lehajtható, hanem betolható legyen. Ennek folytatás utasította az iskolaszék Hoffmann asztalost, hogy a padokat ezen módosításnak megfelelőleg készítse el. Az iskola felszerelésére 3000 forint utalványoztatott, hogy az paedagogiai tekintetben tökéletes legyen.

Felolvasás. A „pécsi kereskedelmi önképző és betegsegélyező egyesület” január 7-én, saját helyiségében (király-utca 37. szám, 1. emelet) népszerű felolvasást rendez. A felolvasó, Arányi Dezső ur érdekes tárgyat választott: „A színész állása a társadalomban.” A felolvasás délután 4^{1/4} órákor kezdődik.

A Pécsbaranyai kertészegylet évkönyvét és főirjegyzékét vettük 1882. évre. A könyv czimlapja is elég arra, hogy tájékozassa az olvasót az egyesület iránt, tartalma nem kevesebb, mint ennyi: alapították 1845-ben, az 1881. évi budapesti gyümölcsészeti kiállításon 50 franc arany jutalomdíjat nyert; jelenlegi vezetője Dr. Dulánsky Nándor pécsi püspök; évenként 300 db nemes gyümölcsesemete soroltatik ki a tagok közt; egyleti tagok tetemesen leszállított árkedvezményben részesülnek; 17000 db nemes gyümölcsesemete és faállománya van, nemes szőlővesszők, díszcserjék, exoticius virágok és rózsák rakatára; az egyleti kertét Kött Ferencz műkertész kezeli, kinek üvegházja Széchényi tér és Szepesy utca sarkán van. — A könyvből értesülünk, hogy az egyesület tagjai alapítók 40 frtnyi összeg egyszerre befizetésével és pártolók, évi 2 frt tagsági díjjal; alapító tagja van 31, ezek közt Albrecht főhg, Battyány Fülöp herczeg, Biedermann Gusztáv lovag, Cseh Ede lovag, Girik György püspök, Haas Mihály püspök, Kovács Zsigmond püspök, Lippe Schaumburg herczeg, Majláth György szolgabíró, Paitler Antal püspök, Prandau Gusztáv báró, Puchner Hannibal báró, Skerletz Károly báró; pártoló tagja pedig van 92, mely számra 65-ről a múlt év folyamán emelkedett.

Népesedési statisztika. A pécs-budai külvárosban az 1882. évben született 287 gyermek; ezek közül fiú 156, leány 131; törvénytelen ágyból született 39. E gyermekek közül elhunyt 66. — A lefolyt év folyamán házasságra lépett 73 pár. A plebánia területén elhalt 251 egyén, tehát 36-tal kevesebb a születetteknél.

Járdák. A ki ebben a lucskos, sáros időben, melyben hetek óta gázolunk, a városban járnunk kénytelen, az fájdalmasan veheti észre, hogy dacára annak, hogy van egy már régibb közgyűlési határozat, mely a belvárosi házbirtokosoknak meghagyja, hogy házaik előtt kövezett járdát tartani kötelesek, — nem csak akár hány belvárosi ház előtt, de majdnem egész utcákon át, így p. a zrinyi-utcában járdakövezet nagyrészt még mindég nincs rakva. — Különösen vagy két év óta, a járdarakásban alig vehető észre haladás. Vagy talán úgy, mint néha rozsbor, vagy rozsgabona-termes van, e két év óta tán kő nem termett a Jakabhégyen? Ajánljuk az ügyet rendőrségünk, építészeti hivatalunk, de főleg szepítészeti bizottságunk becses figyelmébe!

Színház hírek. Legközelebbi üdonság: színe kerül Csiky Gergely „Caviar”-ja. Munkácsin — mint halljuk — jövő héten vendég szereplésre jár, mely alkalommal „Oh azok a férfiak!” „Odette” és „Agnes asszony”-ban fog fellépni. — Holnap sok oldalról érkezett felhívás a „Szelházziak”, Rákossy kitünő bohózatja kerül színe.

Hymen. Szendrey Jenő mohácsi gyógyszerész eljegyezte Brand János ügyvéd leányát, Gizellát.

A blablók. kik múlt évi szeptemberben az Albrecht főherczeg uradalmához tartozó „Erdőfi” pusztán garázdálkodtak, nyomában vannak; ugyanis a mohácsi kir. járásbírósg által letartóztatott egycének közül a rablók egyikére ráismertek, így a büneset kiderítése bizton várható.

A mohácsi kereskedelmi ifjuság kebelében alakult betegsegélyező egyesület, társadalmi tevékenységének szép jeleit adja, estélyeket, felolvasásokat rendez, legutóbb Jankovich Dénes kir. albiró tartott a szép számmal megjelent közönség által tetszéssel fogadott s társadalmi kérdésekkel foglalkozó előadást. Az egyesület elnöke s a kezdeményezője: Toldy János kereskedő.

Lucza napár. Sok még a luczanaptárnak hívője, s minthogy nem lehetetlen, hogy jövődőléseiben egyben-másban beteljesednek, itt közöljük hiteles feljegyzés alapján, hogy a jövő évre szerinte minő időjárást várhatunk. Tehát a luczanaptár szerint január borongós, ködös, enyhe, és szeles; február ködös, enyhe idővel köszönt be, végefelé azonban újra telet hoz; márczius száraz és derült; április egészen tavaszi jelleggel, meleg és száraz; május hasonló; június tulnedves; július derült, forró; augusztus rendkívül száraz és forró; szeptember száraz és derült; október nedves és hideg; november hideg, esős; végre december szigorú hideg és hóval gazdag lesz. (T. K.)

Mágocsról írják: A mágocsiak dicséretre méltó tettel zárták be az ő-évet és egy szép intézményvel gazdagodva léptek az ujba. Sikerült ugyanis ehány buzgó férfi fáradozásának egy alakítandó dalárda iránt oly érdeklődést kelteni, hogy ez, a Sylvester-estéjén a nagyvendéglőben tartott értekezleten a szép számmal megjelentek általános lelkesedése közt, megalakítottak volt nyilvánítható. Beiratkozott mindjárt 17 tag. — Hogy a megpendített, és most már megtestesült eszme milyen életre való és mily visszhangra talált az itteni polgári körökben, leginkább kitetszik azon körülményből, hogy a megalakulást követő napon, azaz január elsején, a mely napon az egyesület tényleges működését megkezdte, a tagok száma már 26-ra szaporodott. — És miután sikerült a szakképzett és tevékeny Krammer József főtanítót és ennek fiát Krammer Károlyt karmesterekül megnyerni, meg vagyunk győződve, hogy az oly lelkesedéssel felkarolt ügynek marandó jövője lesz. Vértessy.

A földmívelés, ipar és kereskedelmi magyar kir. miniszterium az országos szarvasmarhatenyésztés rendszeres fejlesztése érdekében elhatározta, hogy országos tenyésztési czélokra évenként bizonyos számú bikákat vásárolni, nemkülönbön községeknek és magánosoknak kedvezményes feltételek mellett tenyésztésre alkalmas bikákat eladatni fog. Felkérnek tehát Pécs sz. kir. város területén lakó mindazon szarvasmarhatenyésztők, kik bikákat eladni, avagy venni akarnak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb 1883. évi január hó 15-ig hozzám bejelentsek. Pécs, 1882. évi december hó 30-án. A miniszterium meghagyásából: Szontagh Mátyás, Pécs sz. kir. város közigazgatási előadója.

Falusi csendélet. A téli szokások munkátlanság, a jó bortermés és a multhatnám Magyar-Uröghön is, Szalántán is összehozta e hét elején a szomszédokat egy kis kedélyes iddögálásra. A mulató pártások mindkét helyen csakhamar összevesztettek és az egyik helyen is, a másikon is egy-egy emberélet esett a kedélyes kis mulatság áldozatul.

Zugirászkodó hivatalnokok. Mohácsról írják: A pécsi kir. törvénznek a telekkönyvi beadványokra vonatkozó határozata nincs inyére a zugirászkodóknak, legalább a mohácsiaknak, kikre felhívjuk az ügyvédi kar, a kamara, a kir. ügyész figyelmét. Egynemelyik oly vakmerő, hogy férj és feleség közt szerződéseket készítve, elhallgatják a házastársi viszonyt s mellözve a kir. közjegyzőt, ily szerződések alapján telekkönyvi bejegyzéseket eszközöltenek. A zugirászkodóknak közül a legjelesebbek Milankovits Tamás segédtelekkönyvvezető és Domján József városi írnok. (E felfedezést köszönjük tudósítónknak s elvárjuk, hogy

az illetékes hatóságok tudomásul vegyék. Szerk.)

Táncvigalom. A Roumald-féle zárt tánczór látogatói, tanfolyamuk bevégeztével, január hó 4-én a „Hattyu” teremben zártkörű tánczokszor rendeztek, mely ugy látogatottság, mint kedélyesség tekintetében igen jól sikerült. A négyeseket 46 pár tánczolta.

Altató. Ismét egy oly jómadárnak jött nyomára a rendőrség, a ki a vele mulató emberek italába bódító anyagokat kever s azután őket kifosztja. Sorits István csüörtökön éjjel mulatott; a „bumszti”-ban hozzá csatlakozott egy Kampics nevű egyén. Sorits egyszerre rosszul lett s csak arra emlékszik, hogy haza ment s otthon elájult. Reggel észrevette, hogy mindene hiányzik, a rendőrséghez ment s sikerült neki Kampicsot elfognatni. Ez eleinte tagadott s azt állítá, hogy neki gazdag rokonai vannak Csáktornyan stb. de midőn a rendőrség kérdésködésére Csáktornyáról megjött a távirati válasz, hogy ott Kampics ismeretlen, bevallotta miszerint kötetten utlevéllel utazik. Mivel magaviselet gyanus, s találtak nála egy üveget valami folyadékkal, nagyon valószínű, hogy a jómadár csakugyan az „altatók” válfajához tartozik.

Razzia. E hó 3-án éjjel s reá következő reggel a rendőrség ismét 28 munkanélküli csavargót fogott be. Uglátszik, rendőrségünk, igen helyesen, erélyesebben lép fel az ily dologkerülökkel szemben s csapatonként tolonczoltatja ki városunkból.

Német Bolyhó írják: A f. hó 2-án megtartott három király vásár az esős idő és igen rossz ut következtében nagyon gyéren volt látogatva. Vevő kevés, de eladó még kevesebb lévén, a szarvasmarha, lo és sertés drága volt. A kézműiparosok panaszkodtak; ruha, lábbeli és szűcsárknak rossz kelete volt, annál jobban keltek az itt divatozó faczipók, (Klumpen) mely ezekből sok eladatott. De az a jó oldala megvolt a vásárnak, hogy egy lopás se sikerült. Megkísérelt ugyan egy sokács egy péket 4 frtnyi terhetől megszabadítani, de a műtéten rajta kaptatván, elfogattott. — Ugyanezen napon bekísértetett ide, az itt levő csendbiztos elé egy versendi 16—17 éves suhanc, ki gyilkossági szándékból megtámadta saját anyját és azt súlyosan megebesitette, mert nem adott neki elegendő pénzt. A nagyreményű ifju a hüvösön tanulja most a tizparancsolatot.

Színház és művészet.

Szerdán színe került „Falurózsája”, operette 3 felvonásban. Szövegét írta Csengey Gusztáv, zenéjét Köszeghy Géza. Szakadatlanul kérünk üdonságokat s ime valahára kaptunk egyet; csak hogy ily fajtából nem kérünk sokat, inkább megelégszünk a régiekkel. Mi a darab meseje, azt — őszintén bevallva — nem tudtuk igazán kivenni. Beszélnek valami korszóról, korszó ünnepélyről, valami végrendeletéről, melynek értelmében valami herczeg ráerősökölje unoka öcsésére a falu rózsáját, valami parasztleányt, ki azonban a fiatal herczeg barátjába szerelmes; s miután Albin herczeg szintén mást szeret, Alice marquisenét, a párok ugy segítenek magukon, hogy az esküvőnél felesérlük a menyasszonyokat s épen mert ezt tették, kislül a végén, hogy a végrendelet értelmében cselekedtek s mindenki örököl s boldog. Jellemről, tipikus alakról szó sincs, de meg az egész scenirozás is ügyetlen, vontatott, élész és komikum nélküli. A zene a silány zövegnek tökéletesen megfelel. A dalrészek szaggatottak, örökös nyenyerezés, határozott motívok nélkül, a karok és ensemblek szóra sem érdemesek s így oázsként tűnik fel Madeleine két dalocskája az első és harmadik felvonásban. A zenerész is nélküli minden tömörséget, színezést és altató, mint

valami rozsz templomi zene. Azt mondják, hogy az előadás a legrosszabb zeneművet is élvezhetővé teheti; meglehet, de ez alkalommal az épséggel nem történt meg; a szereplők huzták, a zenekar meg nem eresztette el, a karszemélyzet pedig csakugy álmosan lézengett ide-oda, s mikor valahára a végére értünk, úgy a színpadon, mint a nézőtérén általános volt — a meglepés. — A színpad ugyan azt hirdette, hogy a fővárosi szinkörben tetszés közt adatott s ez ellen nincs kifogásunk, mert kinek a pap, kinek a papné; de arra már kérnünk kell az igazgatót, hogy másról meg azt ne mondja, hogy Pécsen is „rendkívüli tetszéssel” fogadtatt. Az előadás Fekete Ignác tenoristánk jutalmára adatott, kit a közönség igen rokonszenves kitüntetéssel fogadott. Mi csak azt sajnáljuk, hogy a rossz idő miatt nem jelent meg nagyobb közönség, s hogy így a jutalmazott nem részesülhetett a megérdemelt anyagi elismerésben is.

Egyletek.

„Pécs-baranyai önszegélyező tisztviselőegylet” czím alatt új egylet van alakulóban Pécsen. Örömdetes dolog, hogy a társulás szelleme most már megköveteli jogait tisztviselőinktől is, akiknek, és pedig ez egész hazában, eddig az a főbajuk, hogy tömörülve nem bírván sikra szállni igazságos ügyökért, kevésbé vették őket. Leveő jelenség az, hogy csupa intelligens fő, mind meg annyit kipróbált férjijellem, elszórdóva ül poros asztala és papírja mellett; a mig ír és görnyed: sorsán tépelődik; mikor delet harangoznak: busan kullog haza, megenni panaszos kenyérét; a társadalmi életben nincs öröme, a hivatali életben nincs hite. És minden egyes tudja: miért e lesújtó hangulat? Azért, mert egyedül tudja, egyedül é r z i magát. Tisztviselő urak! Nincs menekvésnek más, mint önmagatok! Nincs segítségnek más, mint műveltségetek, tanulmányotok, jellemetek! Oriás erők ezek; egyesítsetek őket. Egyesüljtek! Virjatok ki egyenes férfiasággal tiszteletet neveteknek, ez majd imponálni fog fel- és lefelé. Ezek észbeli képzettségét, ezrek higgadt, érett, igazságos szavát meg kell majd hallani, mig az egyesé, sőt egyeseké elhangzik. A társulásban, a tömörülésben fekszik a felelet a tisztviselő-kérdésre; ez a kérdés napirenden van és napirenden marad; ezt nem oldja meg senki más, mint maguk a tisztviselők. Legyen üdvöz a buzgalom, mely az új egyletet látesíteni fogja!

Az alapszabálytervezet főbb vonalában, leginkább a vidék tisztviselői tájékoztatása végett, ezekben ismertetjük: Czélja a hitelnyújtás a rendes évi fizetés tíz százaléka erejéig, két tag jóállása mellett; ingyendomány egy évben 30 frt, rendkívüli esetben 50 frt; a tag halála esetére a temetési költség fedezhetése, vagy rögtöni segély a családtagoknak 50 frt; gyógy- és élelmiszerek, ruházat bevásárlására a lehető legolcsóbb források szerzése. E kedvezményekben csak rendes tag részesülhet. R e n d e s t a g pedig lehet: Pécsváros területén s Baranya megyében élő állami, törvényhatósági, községi tényleges szolgálatban álló, rendszeresített évi fizetéssel bíró, vagy nyugdíjazott tisztviselő, tanár és tanító, nyilván számadásra kötelezett társaságok és intézetek hivatalnokai; ezek 1 frt beírású díjat fizetnek egyszer mindenkorra s havi 50 krajczárt 3 éven át. A kölcsön iránt 48 óra alatt, a segély iránt 24 óra alatt határoznak. A kölcsönt 12 havi részletben kell visszafizetni 5% kamattal. Az egylet szükségessége s nagy haszna tehát nem szorul indokolásra. A kezelés, a tisztiságok a legpontosabban vannak körülírva, igen szilárd alapja van az egésznek. Gyors és kitünő sikert kívánunk az ügynek.

Levelezés.

Drávamente, január 2-án.

A pusztai idyll folytatása. Ma-holnap köszönő iratot intézünk kapzabetyárainkhoz, kik reporteri tisztüinkhez vidéki hir-szegényiségünkben kisegítőleg és oly sűrűn szolgáltatnak anyagot. Alig száradt fel multkori közleményünkről a nyomdafesték, már megint kell tért kérnem, hogy egy újabb productumát örökítem meg a fentezimzett tolvajhadnak. — Szilveszternapja a zehii uradalmi bognárra szomorú ébredésü lett volna, ha előző este vacsora után nem siet, künn még egy kicsit körülnézni. Oh rémület, ólái üresék! Sertéssei már el voltak indítva Zalánta felé a töltésen, melyen — mellesleg legyen mondva — a jelen feneketlenységben igazán igen kényelmes promenade kínálkozik. E „kezes” jóakarók, kik e sáros vidék lakóit jó sűrű (tehát nem ritka) nagylekűséggel szeretik a sertés-tenyésztés gondja alól fel-felmentegetni, ez egyszer kissé korán törölték meg a szájukat az utolagok lakoma számlájára, mert a pusztai cselédség úzóbe vette őket, de fájdalom! csak félsikerrel. A sertések visszakerültek, de a bitangok megugrottak.

Toldunk még valamit elbeszélésünkhöz; tekintve azt, hogy e vidék a tolvajok nem instált figyelmének majdnem állandóan ki van téve, a következő adalék számára, mely a fentiekkel szervesen függ össze, kell még egy kis tért kérnem. Adjuk a dolgot, a mint feltanúságunk szerint adhatjuk azon hozzáadással, hogy a helyzet kényszeréről levont ezen conclusio nem a fekete szemüvegen át nyert életet. — Egy társaságban szönyegre került e vidék elemi csapása: megtiszteltetésünk amaz éji baglyok által, a kikkel való megismerkedés — noha majdnem permanens a velök való érintkezés — mégis a megoldhatatlan feladatok egyikéül tűnik fel. Honnan e nehézség? Merültek fel idevágólag különböző nézetek, de a társaság, mint a valószínűséghez legközelebb állót, a következő véleményét fogadta el. Közbiztonságunk idevaló közegei nem állanak egészen feladatuk magaslatán. Sokat mászkálnak vadászati kártyák és dohány-csempészek után (nem tagadjuk, hogy ezen hivatáskör kevesebb veszélyvel, kisebb fáradsággal s összehasonlíthatatlanul több anyagi haszonnal jár), e mellett aztán, hogy kötelességüket főleg ezen irányban fejtik ki (a miben megfelelő körülmények között egyébiránt mi gáncsolni valót sem találunk), entválatlan marad hivatásuk egy másik ága, melynek tisztességes neve vagy on biztonosság, s melyet akárhogy esürjük, esavarjuk, végre is csak nem volna szabad mostoha gyermekként tekinteniük. Ezt az óhaját valóban gonyoltnak kell mondanunk s igen örövendénk, ha e nyilvános felszólalásunkkal elérnök azt, hogy levelezői pennánk ez irányban tárgyavesztett legyen és maradjon.

Közgazdaság.

Üvegakonák használatát, a boros hordónál már több ízben ajánlották minden további megjegyzés nélkül csupán általánososságban. Ezen üvegdüök kettéfélek: vagy csak egyszerűen a hordó akonalyukába illesztetnek, vagy pedig egy tokkal bírnak, mely tok előbb a hordó lyukába vésetik. Ez utóbbi szerkezetü üvegakonákkal van valami elérve, mert azok igen pontosan, mondhatni légmentesen zárnak, mig ellenben a tok nélküli akonák a hordó lyukának körületét folytonosan horzsolják s nagyobbitják s azon, ha nem mindig ugyanazon helyzetben verjük bele, meglehetősen hézagokat is hagynak. Hogy az üvegakonák tisztábbak a faakonáknál, ez kétséget sem szenved, de a virágosodástól azért ez sem óvja meg a bort s e mellett a faakonánál 4-5-szörte drágább.

A közönség köréből.

Jelen soraimnak czélja, a város szépezségi bizottságának figyelmét a Zrinyi utcára irányozni, hogy itt a reáliskola építést tekintse meg. Most már lehet látni, hogy az árnyékszékek öt ablaka az utcán fog diszelegni. Ezt pedig akár egészségi, akár szépezségi tekintetből nem gondolom megengedhetőnek s így az átalakításnak előbb-utóbb meg kell történnie. Jobb tehát most segíteni a dolgot, mint később, vagyis az udvar felé fordítani az ablakokat; most ez könnyen kivihető s az egész utca ki-vásága ez. Ha egy háztulajdonos építtetne ilyenformán, bizonyosan és jogosan betiltanák a munkát; ugyanezt kell szem előtt tartani, sőt tán még inkább, egy nyilvános tanintézetre nézve, minő a reáliskola.

Egy Zrinyi-utcai lakos.

Törvényszéki csarnok.

Előadandó ügyek a pécsi kir. törvényszék büntető osztályánál.

Január 8-án.

6768/883. Bencsik István és Bencsik János ellen, hatósági közeg elleni erőszak miatt.

7401/883. Müller Nándor ellen, hivatali sikkasztás miatt.

Január 10-én.

7768/883. Ifj. Parragi József ellen, lopás miatt.

7165/883. Szücs István ellen, súlyos testi sértés miatt.

Január 12-én.

7134/883. Miskovics Milán ellen, lopás miatt.

7206/883i Tóth Péter ellen, sikkasztás miatt.

7207/883. Rác Mihályné szül. Sárközi Anna ellen, csalás miatt.

Közlekedés.

A vasut menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Pécsről Budapestre	Budapestről Pécsre
11 ó. 28 p. délelőtt	5 óra 35 perc este
Pécsről Barcsra	Barcsról Pécsre
6 óra 40 perc reggel	10 óra 58 perc délelőtt.
5 óra 50 perc este.	10 óra 7 perc este.
Pécsről Mohácsra	Mohácsról Pécsre
6 ó. 22 p. r., 11. 15 p. d. e.	6 ó. 20 p. reg., 5 ó. 36 p. d. u.
10 óra 34 perc este.	8 óra 47 perc este.

Hivatalos árfolyamok a budapesti árués érték-tőzsdén.*

Budapest, 1883. januárius 5-én.	Pénzbeli árf. o
1 Magyar aranyjárdék 6%	118 45
2 Magyar aranyjárdék 4%	85 35
3 Magyar aranyjárdék 5%	84 90
4 Magyar vasuti kölcsön.	184 75
5 Magyar földterhermentési kötvény	98 —
6 Temes-bánati „ „	97 —
7 Erdélyi „ „	98 50
8 Magyar szőlődézsma váltásji „	97 50
9 Magy. nyerecmény sorsjegykölcsön	113 50
10 Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	109 50
11 Osztrák járadék papírban	76 65
12 „ „ ezüstben	77 25
13 „ „ aranyban	95 60
14 Osztrák-magyar bankrészevény	835 —
15 Magyar hitelbank részvény	271 50
16 Osztrák hitelintézet „	281 90
17 Cs. és kir. arany	5 65
18 20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9 48
19 Német birodalmi márka	58 65

*) Távirati uton vettük.

A szerkesztő üzenete.

Orion. A „Leány-ágon” tökéletes munka. Sziveskedjék legközelebb felkeresni a délutáni órákban.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.
Felelős szerkesztő: Bodó István.

E rovathban minden szó beiktatása : krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakezímével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Szántóföld mintegy 8 hold a pécsi határban, a szigeti országot alatt, a barcsi vasút mentén, jutányos áron eladó. Bővebb értesítést a kiadó ad.

Curgói hegyben egy jó karban levő 1000 öles szőlő előnyös feltételek mellett eladó. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Kerestetik 3 gyermek mellé egy magyar nyelvű, ki a gyermekkereti tanfolyamot végezte. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy ház jó karban levő szőlővel a havi boldogasszony-hegy oldalán, jutányosan megszereshető.

Egy külön ház, vagy 8—10 szobából álló lakás bérbe vétetik. Köszelebbit a kiadóhivatalban.

H I R D E T É S E K

VARRÓGÉPEK!

Legnagyobb választékban kaphatók gyári áron

részletfizetésre

OBETKO K.

első pécsi varrógép kereskedésében. (városhézipület.)

Igen alkalmas ünnepi ajándék.

Nélkülözhetlen minden háztartásnál.

Kézpénzfizetésnél

5 forint

engedmény
Használhatlan gépek becséreltetnek s mint kézpénz elfogadatik.

Javitások elfogadtnak.

Öt évi írásbeli jótállás adatik.

3223

árv. 882. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt árvaszék részéről közhírré tétetik, miszerint néh. Pécs Istvánné szül. Bárány Katalin hagyatékához tartozó következő ingatlanok, u. m.

1. A pécsi 1477. sz. tjkben felvett 2152. hsz. 934 régi, 8. új számú ház 1200 frt becsértékben;
2. A pécsi 3292. sz. tjkben felvett 6703c hsz. sz. szántóföld nyugoti Kőhidiben 650 frt becsértékben;
3. Ugyanazon tjkben felvett 5273. hsz. sz. szőlő Czerékben 800 frt becsértékben;
4. U. a. tjkben felvett 7137b hsz. sz. szántóföld Megyerben 440 frt becsértékben;
5. U. a. tjkben felvett 7137a hsz. sz. szántóföld éjszaki Megyerben 150 frt becsértékben;
6. U. a. tjkben felvett 7205. hsz. sz. rét éjszaki Megyerben 600 frt becsértékben.

1883. évi január hó 10-én reggel 9 órakor és folytatólag tartandó nyilvános árverésen fognak ezen árvaszék tanácstermében (városház II. emelet, 40. ajtó) a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Árverési feltételek:

1. A fentebb leírt ingatlanok egyenkint fognak eladatni s az árverezni szándékozók tartoznak az árverés kezdetekor a becsárnak megfelelő 10% százalékot kézpénzben vagy értékpapirokban a kiküldött kezére letenni.
2. A leütött vételár $\frac{1}{3}$ része az árvaszék jóváhagyásától számítható 8 nap alatt — $\frac{1}{3}$ része 3 hó alatt — $\frac{1}{3}$ része pedig, melybe a letéti bánatpénz beszámítatik — 6 hó alatt fizetendő le Pécs szab. kir. város gyámpénztárába.
3. Vevő az első részlet lefizetések birtokba lép, s ez idő től huzza a megvett ingatlan hasznait s viseli annak mindennemű terheit és kárait; tulajdonjoga azonban csakis az egész vételár lefizetésére után kebelezhető be.
4. Ha vevő valamely fizetési részlet teljesítését elmulasztaná, az ingatlan az ő kára és veszélyére újból el fog árvereztetni.
5. Az árverési jegyzőkönyvből folyólag minden vevővel adásvételi szerződés fog kötöttni, mely a vevőre nézve az aláírás után azonnal kötelező ugyan, érvénye azonban csakis Pécs város árvaszékének jóváhagyásával veszi kezdetét.
6. Az adásvételi szerződés megkötése — úgy a birtok tulajdonjoga bekebelezése körül felmerülő minden költségek és kiadások, valamint illetékek egyedül a vevőket terhelendik.

Pécs sz. kir. város árvaszéke.

18267. sz.
1882.

Arverési hirdetmény.

1. A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a bozskói alap. uradalom végrehajtónak kk. Bósz Péter mint Bósz Mihály örököse fekedő lakos végrehajtást szenvedett ellen 22 frt 59 $\frac{1}{2}$ kr. tőke 19 frt 3 $\frac{1}{2}$ kr. tőke után 1879. évi január hó 1. napjától 3 frt 56 $\frac{1}{2}$ kr. után 1879. évi február hó 18-tól számítható 6% kamatai 1 frt 20 kr. per 4 frt 60 kr. végrehajtás folyamodási 6 frt 57 kr., 9 frt 70 kr. becslési és 8 frt 50 kr. árverés folyamodási, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m. a fekedő 50 sz. tjkben felvett 902 hszsz. a. felvett szőlő 382 frt o. é. becsár ezennel megállapított kiküldési ár mellett Feked községében a községi bírói lakban 1883. évi február hó 6-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kiküldési mint becsáról is eladatni fog.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan telti kiküldési mint becsár 10% át vagyis 38 frt 20 kr. kézpénzben vagy ovadék képes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételárt két egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítható 2 hónap, a második részt 4 hónap alatt bánatpénz betudásával minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 5% kamatokkal a pécsi kir. adó, mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék telekkönyvi hatóságának, 1882. november hó 17-én tartott ülésétől.

Kiadta:
Perczel L.
kir. tiszeli jegyző.

Tiz éves valódi francia cognac
3.50, 1.80.

Angol rum palackja 1.80, 90, 45. kr.
Legfinomabb jamaika rum

1.60, 80., 40., kr.
Cuba rum literes üvegben 1 frt.

Legfinomabb theák, császár keverék,
mandarin, pecco, chouchon kilója
4—12 frt.

Kiváló finomságu thea sütemények
kilója 2 frt 40

Valódi francia pezsgők: Delbeck, Rödeler, Cluquot, Juibert czegettől.

Magyar pezsgők „Kincsem“ frt. 2.25.

” ” ” frt. 1.50.

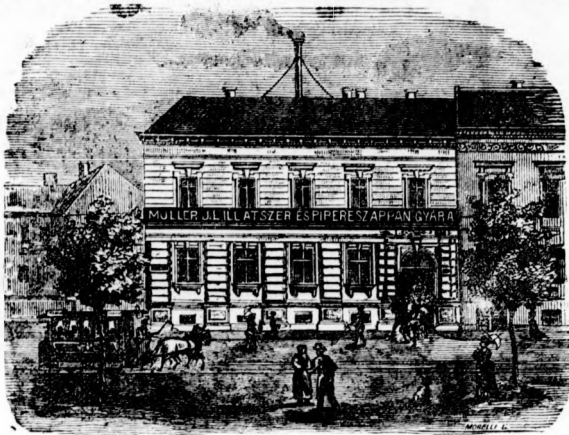
” ” ” frt. 1.20.

Pécsi asztali és pcesénye borok
Benedictiner 5, 3, és 1 frt 50 kros üvegekben.
Finom liqueurök nagy választékban, ugyszinte magyar, angol és francia mustárok, valamint szarvas gomba, champion, maucidouen és sardínák különféle nagyságban és minőségben kaphatók

EIZER JÁNOS kereskedésében.
Pécsett Széchenyi-tér Oertzen-ház.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

MÜLLER J. L. Budapesten,

MÜLLER J. L. ILLATSZER- ÉS PIPERESZAPPAN-GYÁROS BUDAPEST,

Gyár: VII. Rottenbiller-utca 36. sz., saját ház.

Raktár: IV. Koronaherceg-utca 2. sz., a „Virág királynéhoz”.

Ajánlom saját gyártmányú illatszereimet- és pipere-szappanaimat nagyban eladásra, mint a f. fogyasztó közönségnek posta útjání rendelésére. Az általam készített:

Családi szappan.

Dr. GEBHARDT LAJOS egyetemi tanár és Rökus-kórházi igazgató ur által nekem kiadott bizonyítvány szerint a finom szappan fogalmának és minden ahoz kötött követelményeknek tökéletesen megfelel, s a bőrnek lágyágát és üdésé- gét idézi elő. — Darabja 35 kr., 3 darab dobozban 1 forint.

Carbol szappan.

Dr. LENHOSSEK JÓZSEF kir. tanácsos és magy. kir. egyetemi tanár ur nekem kiadott bizonyítvány szerint kitünő öv- szer ragályos betegségek ellen és fertöz- telenítő hatással bír s a bőrkitegeket eltávolítja. — Darabja 40 kr., 3 drb. dobozban 1 frt. 10 kr.

Poudre de Serail arcor.

BLAHA LUIZA (báró Spényiné) ő mé- tósága kedvelt arcora, s általa a követ- kező sorokkal tüntettetett ki:
Tiszt. MÜLLER J. L. illatszerezés urna Budapest.

A Poudre de Serail, melyet ön fel- tált, valóban kitünő és nemében párat- lan, mert nemcsak az arcon láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes hasz- nálatnál ártalmatlansága által az arca oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arcornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulaj- donságáért jövevény mint kedvenc ar- coromat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy földmul- hatatlan jóságáért általános elismerés- nek fog örvendeni.

Tisztelettel BLAHA LUIZA.

A Poudre de Serail fehér, rózsá- és sárgá- színben kapható. Egy doboz 60 kr. és 1 frt.

Minden itt fel nem említett pipere- és illatszer, valamint min- dennemű pipere-eszköz nálam nagy választékban kapható.

Postal megrendelések utánvétellel pontosan te- jesítetnek.

Nagyobb megrendelések hérmentve küldetnek.

Árjegyzéket, kívánatra bérmentve küldök.

Minden olkk ezen bejegyzett védjeggyel van ellátva, s valódiságát a bizonyítja.

a „Virág királynéhoz”

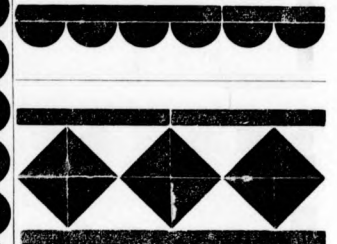
IV. Koronaherceg-utca 2. sz.

Aloírott ezenel tudomására hozom a t. ez. közönségnek, mi- szerint a vasuti pályalyaudvarhoz, színházba, ugy a bekövetkező far- sangan tartandó tánczestélyekre minden egyes menet árát

50 krra

szállítottuk le; megrendeléseket személyesen fo- gadok el a Széchényi-tér Csébi- féle házban levő üzleti irodában. Teljes tisztelettel vagyok a közköcsi tár- saság nevében

Tamási Ferencz.

„Kellemetlen szájszag és fogfájás ellen!”

Erdem-éremmel kítüntetett

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,
Manchesteri lakos által feltalált

osztrák csá- szári kizáró- lagos és magyar kir. szabadalmat nyert

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Sopiana-szájszesz a száj- és orr- üregnek (odvas vagy műfogak, dohányzás vagy bámi más okból eredő) minden bu- zét nyomtalanul eltávolítja.
2. Erősíti a petyhüdt foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, meggátolja a fogkő képződését, védi a fogak zománc- zát és óv a fogfájás ellen.
3. A száj- és orrüreg mindennemű sulyos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, üdíti és pirositja a foghúst és edzi a nyakbártyát.
4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog husa pár csepp, vízzel nem elegyített szájszeszszel meg- nedvesítetik.
5. Diphtheritis és más torokbajoknál igen sikeres gargalizáló szer.

Ára kiesinyben egy üvegnek

1 forint 25 kr. o. é.

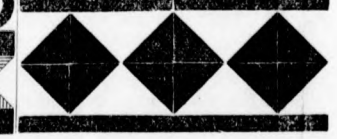
Raktarak: Sipőcz István gyógyszer- zésnél Pécsen, Török József gyógyszer- zésnél Budapesten és minden nagyobb vidé- ki gyógyszerháiban. Bíró János gyógyszer- zész urnál Kolozsvárott.

7 *—1

Főraktár

Dr. Schulhof Adolf urná Pécsen.

Több mint 800 elismerő bizonyítvá- nyok orvosi tekintélyektől előmutathatók

Kepes Kálmán

Pécsett,

Széchenyi-tér, Zsolnay-féle házban, ajánlja dúsan emátott, raktárát, melyben nagy választékban kaphatók mindentéle posztó-, selyem és gyapot-ruhakelmék Longshawl-ok és kendők; továbbá Rumburgi-, Hollandi- és Creász czérna-vásznak, asztal-neműek, canafász és ágyterítők, valamint minden idényre mindenemü kész

női-köpenyek, bundák és otthonkák,

*-9

(Jaquet.)

a legjutányosabb árakon.

Kaphatók mindenféle pokrócz és futószőnyegek is

A téli idényre!

Valódi Jam., Cuba és Brazíliai

RUM

Chinai és Orosz THEA, Francia és Angol

THEASÜTEMÉNY.

Ugy czukrot, kávé, déli gyümölcsöt és Liköröket a legnagyobb mennyiségben ajánl

Cserei Antal,

Pécsett, Lyceum áttellenében.

FIGYELMEZTETÉS!

Minden utánzása a cs. kir. szab. biztosítási zárral ellátott karmantyuknak szigoruan büntettetik.

Ezen karmantyuk

csak kizárólag nálam kaphatók

és különösen koresolyázók részére nagyon célszerűek.

Zsebmetészes lehetetlen! Osztrák-Magyarország és Németországban szabadalmazva, nagy választék valódi fekete karmantyukban. 2 frttól felfelé. Továbbá nagy választék minden másnemű és alakban készült bel- és külföldi bőrből, valamint fekete plüschből, karmantyukban és női sípkákban igen olcsó árakon. Különösen figyelmeztetem a t. cz. vevőket, divatos otthonkák, női-köpenyek, bundákra, valamint nagy készletben levő ruhakelmékre, fekete és színes ternokelmékre, minden kelméhez kellő divatos díszítést, továbbá nagy választékú valódi vászon, canfász, ágy-terítők, szőnyegek, női- és férfieneműekre.

vábbá nagy választékú valódi vászon, canfász, ágy-terítők, szőnyegek, női- és férfieneműekre.

Teljes menyasszonyi kelengyék.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

STRAUSZ ZSIGMOND,

Pécsett, Széchenyi-tér, a városház mellett.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Krausz Sándor és Társa,

Pécsett, Király-utca 10. sz. a, a boltivköz mellett ajánlja dúsan és ujonnan felszerelt raktárát,

kalap, czipő és uridivat czikkeket,

a legelegánsabb alakban, a legjobb anyagból és a legnagyobb választékban lehető legolcsóbb árakon

férfi-fehérműből

álló nagy raktárunkat

nyakkendőket és kézelőket, esernyőket,

gummiköpenyeket és kamasokat.

Tisztelettel

Kraus Sándor s Társa,

Pécsett, Király-utca 10. sz. a boltivköz mellett.

Megrendelések mérték után továbbá kijavítások ugy vidéki megrendelések is gyorsan teljesítetnek.

KREINER és KRAUSZ

Pécsett, Királyutca 2. sz. a.

ajánlja dúsan felszerelt raktárát

posztó, selyem, és gyapjuszövetkelméket,

valódi francia ternokat, női divatárakat továbbá minden legújabb divatu díszítéseket plüschből, bársonyt és himzett munkákat továbbá minden e szakmához tartozó árukat.

Különösen figyelmeztetjük t. cz. közönséget, vászon és asztal-terítőkől álló nagy raktárunkra, a melyeket a legelső gyárakból mindig készletben tartjuk, mint valódi rumburgi vászont, lepedővászont, asztalkendők, és törülközők, sehnür! és piqnet Barchont, szőnyegek és terítők továbbá mindenféle női- és férfingek, fouspons, corsettek, valamint mindenféle női- és férfi nyakkendők — mindent

a legolcsóbb árakon

Mint hogy az idény már nagyon előrehaladt igen sok czikk, a mely különösen karácsonyi ajándékokra alkalmas, lezállított ár on kaphatók.

Tisztelettel

KREINER és KRAUSZ

Pécsett, Király-utca 3. sz. a.

Minták kívánatra ingyen küldetnek és vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek.